

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

3. Quæ denominationes tribuantur Corpori Christi ratione specierum vbi,
vtrum Corpus Christi in Eucharistia dicatur esse in loco?
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

tur cum alio, habeat virtutem trahendi secum illud extremum (si trahibile sit, & non sit aliquid affixum loco, qualis est ipsa vbicatio) atque adeo petat concursum ad talem motum exercendum: sic corpus eo ipso, quod vnitur cum anima rationali, videtur habere vim trahendi secum animam, quando corpus mouetur ab extrinseco: sic etiam accidentia, quando corpus mouetur, possunt trahere secum substantiam propter naturalem connexionem, & vnionem, quam habent cum illa.

41.
Iuxta hunc
modum faci-
le redditur
discrimen.

Iuxta hunc autem dicendi modum reddi potest etiam discriminis ratio ad species Sacramentales: hæc enim cum non habeant veram vnionem physicam cum corpore Christi, vt diximus, non habent ex se vim intrinsecam ad trahendum illud secum; quare debent eam habere superadditam per aliquam qualitatem supernaturalem supplementem eam vim, quam alia accidentia habent per se ad trahendam secum substantiam sibi vnitam; præsertim cum vbicatio producenda in corpore Christi sit supernaturalis entitativæ, atque adeo non possit produci à sola virtute naturali, quæ erat ipsis speciebus ad trahenda alia corpora: nam per illam virtutem producerent ad summum in corpore Christi vbicationem naturalem, sicut in substantia panis.

42.
Obijciunt ter-
tio.

Obijciunt tertio, si species habent qualitatem superadditam ad mouendum corpus Christi, quando ipsæ mouentur; ergo debent habere aliam qualitatem superadditam ad mouendam, & trahendam secum illammet qualitatem, quando ipsæ mouentur; nam illa etiam qualitas debet moueri ad motum specierum; ergo debet moueri ad ipsas per aliam vim motricem superadditam. Respondetur negando sequelam; primo, quia hæc qualitas est vnita vere, & proprie ipsis speciebus; quare non mirum, si species habeant ex se vim ad mouendam illam secum, quando ipsæ mouentur; quia omne extremum, vt diximus, videtur ex se exigere concursum Diuinum ad trahendum secum aliud extremum, ne sequantur illa inconuenientia supra insinuada; & licet illa qualitas sit supernaturalis, adhuc tamen ex suppositione vnionis specierum cum illa qualitate, videtur debere talis concursus entitati specierum, qui ex suppositione erit aliquo modo connaturalis: corpus vero Christi non vnitur cum speciebus propria, & vera vnione; ideo non debetur ipsis concursus ad mouendum illud. Secundo dici potest, qualitatem illam datam ad mouendū corpus Christi, esse simul motricem sui ipsius, seu esse vim, qua species possunt mouere corpus Christi, & ipsam eandem qualitatem; est enim sicut impulsus lapidi impressus, qui est qualitas ferens lapidem sursum, & ferens simul se ipsam, seu per quam & lapis sursum tendit, & fert secum illam qualitatem; sic illa qualitas in speciebus est quasi impulsus supernaturalis, quo species trahunt secum corpus Christi, & ipsam eandem qualitatem.

43.
Quarto obij-
ciunt.

Quarto obijci potest; quia si speciebus superadditur qualitas ad trahendum secum corpus Christi, ergo & animæ debet superaddi alia qualitas ad trahendam secum gratiam habitualement, quando mouetur localiter, & rursus alia ad singula accidentia supernaturalia, quæ habet in se, & quæ non potest propriis naturalibus viribus mouere. Respondetur negando similiter sequelam; quia anima vnitur physice & vere cum gratia, & cum aliis accidentibus supernaturalibus, quæ habet; atque adeo ratione illius vnionis poterit, vt dixi, exigere tanquam sibi debitum concursum ad trahenda secum illa accidentia, quem concursum non exigunt species in Eucharistia, cum non vniantur proprie cum corpore Chri-

sti. Quod si aliquis contendat, animam etiam habere aliquam qualitatem superadditam ad trahendam secum gratiam, & reliqua entia supernaturalia, quæ habet, non facile impugnabitur; nec apparet in eo aliquod absurdum.

Potes, vt cum hæc qualitas superaddita ponenda sit vna in sola quantitate panis, an multæ in singulis accidentibus panis? Respondeo; debere poni in eo accidenti, vel subiecto, quod à nobis impellentibus immediate mouetur, seu in quo immediate imprimitur à nobis impulsus; illud enim est, quod secum trahit alia omnia. Videtur autem connaturalius, hoc esse solam quantitatem, nec produci à nobis multis impulsibus, singulos in singulis accidentibus lapidis, quando illum mouemus; alioquin magis grauiteret lapis, quando haberet plures qualitates; quia sentiremus in ipso plures impulsus. Eodem ergo modo videtur ponenda hæc qualitas in illo solo accidenti, quod in pane recipit impulsus ab intrinseco; & trahit secum substantiam panis, & reliqua eius accidentia; quod videtur esse sola quantitas, de quo dicemus latius infra disp. 10. sect. 1.

SECTIO III.

Quæ denominationes tribuantur corpori Christi ratione specierum: vbi, vt corpus Christi in Eucharistia dicatur esse in loco?

Qvæstio hæc est de modo loquendi: pendet tamen ex dictis sectione præcedenti circa vnionem corporis Christi cum speciebus; nam qualis fuerit illa vnio, talis debet esse communicatio denominationum, & prædicatorum à speciebus. Sunt ergo huiusmodi prædicata in duplici differentia; alia scilicet, quæ significant mutationem localem factam in corpore Christi; vt si dicas, corpus Christi eleuatur, deferretur, quiescit, &c. alia vero, quæ significant aliud genus mutationis factæ circa species, seu aliquod prædicatum conueniens proprie speciebus, vt calefieri, frigidari, videri, tangi, &c. de quibus omnibus possunt breuiter duæ regulæ præscribi.

Prima regula sit, prædicata prioris generis proprie tribuantur corpori Christi, quia cum corpus Christi in Eucharistia proprie, & intrinsece moueatur, licet accidens ad motum specierum, & intrinsece habeat nouam præsentiam, & distantiam, non est, cur non possit proprie ab iis formis denominari. Secunda regula sit, prædicata posterioris generis, quæ solum sunt propria specierum, non possunt nisi improprie, & figurate attribui corpori Christi, scilicet vt contento sub speciebus, quibus proprie tribuitur tale prædicatum. Sic dicimus, Christum videri, tangi, &c. quia licet sola accidentia sint obiectum terminans actum visionis, dicitur tamen corpus Christi visum mediate, id est, in suis continentibus, sicut qui videt bursum, dicitur videre pecuniam in ea contentam. Aduertendum tamen est, non omnia prædicata specierum attribui Christo etiam hoc modo, non enim dicitur Christus calefieri, comburi, &c. calefactis vel combustis speciebus.

Difficultas est, cur magis hæc, quam illa prædicata tribuantur Christo improprie; cur, sicut dicitur videri, non dicatur etiam calefieri? Vasquez infra disp. 193. cap. 2. ponit hanc regulam, vt prædicata, quæ tribui solent corpori ratione vestimenti, tribui etiam possint Christo ratione specierum, quæ sunt quasi vestis, qua Christus tegitur. Quare sicut qui tangit vestem, dicitur tangere hominem, sic, qui tangit species, tangere Christum. Verum hæc regula non videtur in vniuersum vera, quia in primis qui

rampit vestem, non dicitur rumpere hominem; & tamen fractis speciebus dicitur frangi corpus Christi, vt habetur in cap. *Ego Berengarius*, de consecrat. d. 2. Deinde qui madefacit vestem, dicitur madefacere hominem, & tamen madefactus speciebus panis, non dicitur madefieri corpus Christi. Ad quod probandum P. Suarez disp. 47. sect. 4. in 5. conclus. affert textum in cap. *In quadam*, de celebrat. Missarum, qui tamen non est ad rem: forsitan fuit lapsus calami pro capitulo *Cum Maribus*. 6. *Quæsiuit*, eodem titulo, vbi reprobari videtur ille modus loquendi. Illa ergo regula P. Vasquez non est in vniuersum vera, Magis allentior P. Suarez nullam in hoc præscribenti regulam, qui ait, eas loquutiones posse in hoc sensu vsurpari, quæ à sanctis Patribus vsurpatæ sunt, nec esse facile extendendas. Quod intellige, nisi ex circumstantiis satis appareat esse metaphorica loquutio, vbi tamen esset periculum, quod intelligeretur in sensu proprio; cauenda esset talis loquutio.

48. Hinc infero primo, corpus Christi loquere, & sine figura dici, quod manducetur; quia manducari solum importat talem motum localem, per quem ab ore in stomachum traicitur; nec ad hoc necesse est, quod dentibus confringatur, vel atteratur, nec etiam quod gustu percipiatur, quidquid dicat Vasquez vbi supra, num. 1. 5. alioquin cibis liquidus non manducaretur; vel etiam homo qui sensum gustus amisisset, non diceretur manducare.

49. Infero secundo, Corpus Christi non nisi valde improprie dici frangi, fractis speciebus; vt habetur in officio Eucharistie: *Nullare sit fissura, signi tantum sit fractura*. Fractio enim significat diuisionem partium rei, quæ frangitur; quæ diuisio non datur inter partes corporis Christi. Quare illa loquutio vsurpata à Berengario in confessione fidei, non debet intelligi in sensu omnino proprio. Oportuit autem, Berengarium illo termino vt, vt manifesta fieret abiectio sui erroris negantis veram Christi præsentiam in Eucharistia; vt aduertunt Doctores in præfenti.

50. Infero tertio, misionem proprie non posse conuenire corpori Christi in hoc sacramento, sed improprie, & ratione specierum; quo sensu dicimus in Canone: *Hæc commixtio corporis, & sanguinis Domini*. Hæc est contra Vasquez vbi supra n. 17. qui contendit, misionem proprie conuenire; quia misionem ex proprio conceptu nec dicit diuisionem, nec corruptionem mistilium; nam grana tritici miscuntur cum granis hordei, quin corrumpantur, vel diuidantur. Cæterum, licet mixtio non includat corruptionem, negari tamen non potest, quod includat aliquam diuisionem partium; sicut ipsa grana, licet singula non diuidantur, acerrus tamen tritici, cui miscetur hordeum, vere diuiditur per admixtionem hordei; ergo cum sanguis Christi non diuidatur per admixtionem hostiæ, sed solæ species vini, dicendam est, misionem proprie loquendo solum intercedere inter species.

51. Dices, si granum tritici miraculose replicaretur idem in pluribus locis, ita vt apparetur acerrus ex multis granis, & huic acerrus misceretur acerrus hordei; tunc mixtio fieret ex hordeo & tritico, licet granum non esset intrinsece diuisum per partes sui, sed solum secundum præsentiam: ergo eodem modo idem sanguis Christi diceretur mixtus aliis speciebus vini non consecratis, licet idem sanguis totius sit in omnibus illis locis.

Respondetur in illo casu fieret mixtio ex præsentis tritici, & præsentis hordei, vera & propria, quia illæ essent distinctæ, & diuise inter se: inter hordeum tamen, & triticum ipsum non esset propria,

& rigorosa mixtio, sed apparens; sicut & ipse acerrus tritici non erat verus, sed apparens. Alioquin si illa esset vera mixtura, & propria, sequeretur, si vnum granum tritici millies replicatum eo modo misceretur cum decem granis hordei, & ex illis sic mixtis fieret panis, posse valide consecrari illum panem; quia ex eiusmodi massa ex mille granis tritici, & decem hordei fieri posset panis consecrabilis; consequens tamen in illo casu nemo concedet; quia te vera non esset panis triticeus, sed apparens; nec mixtio esset propria, & vera, sed etiam apparens. Vnde in materia sacramenti Confirmationis, quæ debet esse mixta ex oleo, & aliquo balsamo, si vali olei infunderetur tenuissima, & vix perceptibilis gutta balsami, quæ secundum se non sufficeret ad misionem requisitam, & ad verum chrisma constituendum; tunc licet illa gutta diuinitus eadem sola replicaretur in multis locis, & misceretur inter partes olei, non multiplicata, sed solum replicata, esset quidem mixtio apparens, sed non esset verum chrisma, nec vera mixtio; atque ideo si requiritur vera mixtio balsami ad valorem illius sacramenti, credendum non sufficeret illa materia propter defectum sufficientis misionis, ad quam non sufficit replicatio eiusdem inter partes alieni miscibilis, vt dictum est.

Ex dictis inferatur breuiter resolutio illius questionis, quæ prolixè ab antiquis tractatur, & quæ ferè est questio de modo loquendi: an scilicet Christus in hoc sacramento dicatur esse in loco? Quod dubium mouet S. Thomas *quest. 75. artic. 1. & quest. 76. artic. 5.* cum quo breuiter dicendum est, corpus Christi, si comparatur ad species, non esse in illis vt in loco, quia sicut substantia panis non dicitur esse in suis accidentibus vt in loco, ita nec corpus Christi, quod succedit substantiæ panis sub illis accidentibus. An vero, si comparatur corpus Christi ad locum specierum, potest etiam comparari dupliciter; scilicet vel corpus Christi secundum se, vel vt denominatum & vestitum speciebus. In hac secunda consideratione potest dici corpus Christi esse in illo loco circumscriptiue, non proprie, sed improprie, & secundum quid; nam sicut ratione specierum dicitur videri, tangi, &c. improprie tamen, vt diximus, quia species videntur, tanguntur, &c. Sic etiam potest improprie dici circumscribi loco, quia species circumscribuntur; cum eadem sit ratio. Denique si substantia corporis Christi secundum se comparatur ad locum, non dicitur esse in loco physice, & quantitatie, seu circumscriptiue; quia quamuis sit ibi præsens proprie loquendo, non tamen per *vbi* circumscriptiuum, de cuius ratione est, quod res vbicata correspondeat partibus spatij per partes sui ipsius; vt dixi in Philosophia: & in hoc sensu negat S. Thomas illo articulo, corpus Christi esse in loco in hoc sacramento.

Maiores difficultates esse potest, an illud *vbi*, quod habet corpus Christi, sit *vbi* definitiuum? Sanctus Thomas illo *artic. 5. ad 1.* negat esse *vbi* definitiuum; quia non ponitur taliter ibi corpus Christi, vt non sit alibi, verum hoc pertinet omnino ad modum loquendi; nam si dicas *vbi* definitiuum esse, vt res, quæ est in hoc loco definitiue, non sit alibi, plane non diceretur Christus esse definitiue in Eucharistia; imo neque anima Christi vere in cælo erit definitiue, cum non sit taliter ibi, vt non sit alibi. Si vero cum aliis dicas, de ratione *vbi* definitiuum solum esse, quod res taliter sit in hoc loco, vt eo ipso non possit sine nouo miraculo esse in alio loco separato, tunc magis potest dubitari, an Christus habeat *vbi* definitiuum in Eucharistia. De hoc tamen diximus supra disp. præcedenti sect. 8.

Exempla
Christi
confirmatur.

52.

Christus non
est in specie-
bus tanquam
in loco.

Est tamen
proprie in
loco.

53.

An dicendum
sit hoc *vbi*
definitiuum,
quæstio est de
nomine.

DISPV